

**Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky**

S M E R N I C A

**Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky
z 12. februára 2008 č. 1/2008-2.1.,**

o postupe pri vydávaní súhlasu na zámenu pozemkov a uplatňovaní predkupného práva štátu

ČL 1

Úvodné ustanovenia

1. Účelom vydania smernice o postupe pri vydávaní súhlasu na zámenu pozemkov a uplatňovaní predkupného práva štátu je zabezpečenie jednotného postupu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pri vydávaní súhlasu na zámenu pozemkov podľa § 62 ods. 3 písm. c) a ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) a uplatňovaní predkupného práva štátu k pozemkom podľa § 63 zákona o ochrane prírody v územiach s tretím, štvrtým a piatym stupňom ochrany (ďalej len „chránené územie“).
2. Zámenou a výkupom pozemkov v chránených územiach a zabezpečovaním ich správy organizáciami ochrany prírody a krajiny zriadenými ministerstvom (ďalej len „organizácia ochrany prírody“) sa vytvára predpoklad pre:
 - a) zlepšenie a zefektívnenie ochrany chránených území,
 - b) manažovanie (riadené obhospodarovanie) chránených území v súlade so zámermi ochrany prírody vyjadrenými v dokumentácii ochrany prírody a krajiny (§ 54 zákona ochrany prírody),
 - c) úsporu prostriedkov štátneho rozpočtu vylúčením kompenzačných náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania (§ 61 zákona o ochrane prírody).

ČL 2

Zásady posudzovania pozemkov

1. Vhodnosť pozemkov v chránených územiach na výkup v rámci predkupného práva štátu za účelom ich správy organizáciami ochrany prírody sa posudzuje na základe ich bodového ohodnotenia podľa nasledovných kritérií:
 - a) prírodné hodnoty chráneného územia,
 - b) celistvosť a lokalizácia pozemku,
 - c) úroveň potrebnej starostlivosti o pozemky,
 - d) výška predpokladaných náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania.

2. Vhodnosť pozemkov v chránených územiach na zámenu sa posudzuje na základe ich bodového ohodnotenia podľa kritérií uvedených v odseku 1, ak zámena pozemkov spĺňa podmienky podľa § 62 ods. 3 písm. c) zákona o ochrane prírody. Bodovo sa ohodnocujú všetky pozemky, ktoré sú predmetom zámény vrátane pozemkov vo vlastníctve štátu.

Čl. 3

Kritériá na posudzovanie prírodných hodnôt chránených území

1. Kritériami pre posudzovanie prírodných hodnôt je u chráneného územia, kde je predmetom ochrany biotop alebo druh:
 - a) vzácnosť biotopov alebo druhov, ktoré sú predmetom ochrany,
 - b) zaradenie biotopov alebo druhov, ktoré sú predmetom ochrany, medzi chránené,
 - c) stav chráneného územia z hľadiska ochrany prírody,
 - d) stupeň ochrany chráneného územia.
2. Kritériami pre posudzovanie prírodných hodnôt je u chráneného územia, kde je predmetom ochrany geologická alebo geomorfologická lokalita:
 - a) vzácnosť geologickej alebo geomorfologickej lokality, okrem jaskýň a prírodných vodopádov,
 - b) vedecký význam geologickej alebo geomorfologickej lokality, okrem jaskýň a prírodných vodopádov,
 - c) stav chráneného územia z hľadiska ochrany prírody,
 - d) stupeň ochrany chráneného územia.
3. Vzácnosť biotopu alebo druhu sa hodnotí nasledovne:
 - a) vyskytuje sa len na Slovensku - 10 bodov,
 - b) má na Slovensku centrum areálu rozšírenia, ale vyskytuje sa vzácné, je vzácny - 8 bodov,
 - c) vyskytuje sa na hranici svojho areálu alebo je u nás vzácny, v okolitých krajinách je hojný - 6 bodov,
 - d) má na Slovensku centrum areálu rozšírenia, vyskytuje sa hojne, v okolí je zriedkavý - 4 body,
 - e) vyskytuje sa hojne na Slovensku aj v okolitých krajinách - 1 bod.
4. Vzácnosť geologickej alebo geomorfologickej lokality sa posudzuje nasledovne:
 - a) vyskytuje sa len na Slovensku - 10 bodov,
 - b) na Slovensku sa vyskytuje vzácné - 8 bodov,
 - c) u nás je vzácny/a, v okolitých krajinách bežný/á - 6 bodov,
 - d) na Slovensku je početne zastúpený/á, v okolitých krajinách zriedkavý/á - 4 body,
 - e) vyskytuje sa hojne na Slovensku aj v okolitých krajinách - 1 bod.
5. Zaradenie biotopov alebo druhov medzi chránené sa hodnotí nasledovne:
 - 5.1. Príslušnosť biotopu k:
 - a) prioritným biotopom európskeho významu - 10 bodov,
 - b) biotopom európskeho významu - 8 bodov,
 - c) biotopom národného významu - 5 bodov.
 - 5.2. Príslušnosť druhu k:
 - a) prioritným druhom európskeho významu - 10 bodov,
 - b) druhom európskeho významu - 8 bodov,
 - c) druhom národného významu - 5 bodov.

6. Vedecký význam geologickej alebo geomorfologickej lokality sa posudzuje nasledovne:
 - a) predstavuje jedinečný jav z hľadiska genézy, morfológického vývoja alebo parametrov - 10 bodov,
 - b) má vedecký význam ako doklad geologickeho alebo morfológického vývoja v rámci Západných Karpát - 8 bodov,
 - c) je súčasťou svetového prírodného dedičstva - 6 bodov,
 - d) pomerne bežný v rámci typu javu zastúpeného v sieti chránených území - 1 bod.

7. Pri posudzovaní stavu chráneného územia z hľadiska ochrany prírody sa do úvahy berie:
 - a) ohrozenosť,
 - b) stupeň degradácie.
 - 7.1. Za ohrozené sa považujú tie územia, kde je predmet ochrany ovplyvňovaný ľudskou činnosťou alebo sukcesiou do takej miery, že bez regulačných zásahov dochádza k ohrozeniu predmetu ochrany, tzn. že pre chránené územie:
 - a) menej ohrozené – nie je zabezpečené primerané využívanie a znižuje sa prirodzený areál druhu/ov - 3 body,
 - b) ohrozené – je porušená schopnosť autoregulácie, v okolí chráneného územia sa vykonáva činnosť, ktorá negatívne ovplyvňuje predmet ochrany - 7 bodov,
 - c) veľmi ohrozené – dlhodobo absentuje starostlivosť - 10 bodov.
 - 7.2. Za degradované sa považujú tie územia, kde vplyvom človeka alebo prírodným vývojom došlo k zániku predmetu ochrany, resp. k deštrukcii ekosystému.
 - a) 1. stupeň degradácie – chránené územie degradované do 25 % výmery - 10 bodov,
 - b) 2. stupeň degradácie – chránené územie degradované od 25 do 50 % výmery - 5 bodov,
 - c) 3. stupeň degradácie – chránené územie degradované nad 50 % výmery - 0 bodov.

8. Stupeň ochrany chráneného územia sa hodnotí nasledovne:
 - a) piaty stupeň ochrany - 10 bodov,
 - b) štvrtý stupeň ochrany - 5 bodov,
 - c) tretí stupeň ochrany - 1 bod.

Čl. 4

Kritériá na posudzovanie celistvosti a lokalizácie pozemku

1. Pri posudzovaní celistvosti pozemku sa berie do úvahy, že pozemok pokrýva:
 - a) 100 % plochy chráneného územia - 10 bodov,
 - b) viac ako 50 % plochy chráneného územia - 5 bodov,
 - c) menej ako 50 % plochy chráneného územia - 3 body.

2. Prepojenosť pozemkov na pozemky v chránených územiach, ktoré sú už v správe organizácie ochrany prírody, sa posudzuje nasledovne:
 - a) pozemky sú medzi pozemkami v správe organizácie ochrany prírody - 10 bodov,
 - b) pozemky čiastočne susedia s pozemkami v správe organizácie ochrany prírody - 5 bodov,
 - c) pozemky nie sú prepojené na pozemky v správe organizácie ochrany prírody - 1 bod.

3. Dostupnosť pozemkov sa hodnotí diferencovane pre lesné pozemky a pozemky na poľnohospodárskej pôde, a to z hľadiska prístupu na ich obhospodarovanie.
 - 3.1. Lesné pozemky:
 - a) neprístupné - 1 bod,
 - b) ťažko prístupné - 5 bodov,

c) ľahko prístupné - 10 bodov.

3.2. Pozemky na poľnohospodárskej pôde:

a) neprístupné - 10 bodov,

b) ťažko prístupné - 5 bodov,

c) ľahko prístupné - 1 bod.

Čl. 5

Kritériá na hodnotenie úrovne potrebnej starostlivosti o pozemky

Pozemky podľa úrovne potrebnej starostlivosti sa hodnotia nasledovne:

a) vyžadujúce si účelový manažment - 10 bodov,

b) bežne obhospodarovateľné - 5 bodov,

c) ponechané na samovývoj - 1 bod.

Čl. 6

Kritériá na posudzovanie predpokladaných náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania

Predpokladaná náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemkov sa hodnotí len ako pripočítateľná položka k sume bodov:

- a) na lesných pozemkoch, v ktorých lesné porasty majú vek blízky rubnej dobe bežného spôsobu obhospodarovania (náhrada za obmedzenie je blízka cene porastu a rozdiel medzi výkupom a náhradou za obmedzenie je len v cene pôdy, ktorá zvyčajne tvorí 20 – 40 % ceny porastu), sa pripočíta 10 bodov,
- b) na nelesných a na iných pozemkoch, kde náhrada za obmedzenie je vysoká v dôsledku veľkého zvýšenia nákladov na obhospodarovanie pozemku alebo výrazné zníženie alebo stratu produkcie, sa pripočíta 10 bodov.

Čl. 7

Celkové bodové hodnotenie

Bodové ohodnotenie pozemkov navrhovaných na zámenu alebo ponúkaných na odkúpenie v rámci predkupného práva štátu (ďalej len „odkúpenie“) tvorí sumár bodov podľa jednotlivých kritérií. Hodnotenie sa vypracúva formou tabuľky uvedenej v prílohe č. 1 a 2.

Čl. 8

Posudzovanie návrhov na zámenu pozemkov a ponúk na odkúpenie pozemkov

1. Bodové ohodnotenie pozemkov navrhovaných na zámenu alebo ponúkaných na odkúpenie spracuje vecne a územne príslušná organizačná zložka organizácie ochrany prírody, a to najneskôr do 14 dní od doručenia návrhu alebo ponuky z ministerstva. Ponuka na odkúpenie pozemkov, ktorých celkové bodové ohodnotenie bude nižšie ako 31 bodov, sa ďalej podľa tohto článku neposudzuje. V takomto prípade ministerstvo osobe, ktorá ponúkla pozemky na odkúpenie oznámi, že ponuku neprijíma.

2. K návrhu na zámenu pozemkov vecne a územne príslušná organizačná zložka organizácie ochrany prírody spracuje odborné stanovisko, v ktorom sa vyjadrí, či navrhovaná zámena pozemkov spĺňa podmienky podľa § 62 ods. 3 písm. c) zákona o ochrane prírody. Ak návrh na zámenu pozemkov tieto zákonné podmienky nespĺňa, bodové ohodnotenie pozemkov navrhovaných na zámenu sa nespracúva a návrh na zámenu pozemkov sa ďalej podľa tohto článku neposudzuje. V takomto prípade ministerstvo zamietne žiadosť na vydanie súhlasu na zámenu pozemkov.
3. Posudzovanie návrhov na zámenu pozemkov alebo ponúk na odkúpenie pozemkov zabezpečuje komisia zriadená ministrom životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“), ktorý menuje a odvoláva jej členov a vydáva jej organizačný a rokovací poriadok.
4. Komisia pre posudzovanie návrhov na zámenu pozemkov a ponúk na odkúpenie pozemkov (ďalej len „komisia“) sa skladá zo zástupcov ministerstva a organizácií ochrany prírody. Predsedom komisie je zástupca ministerstva.
5. Komisia posudzuje návrhy na zámenu pozemkov a ponuky na odkúpenie pozemkov na základe spracovaného bodového ohodnotenia, ktoré komisii predkladá zástupca vecne a územne príslušnej organizačnej zložky organizácie ochrany prírody, ktorá spracovala bodové ohodnotenie pozemkov.
6. Návrhy na zámenu pozemkov a ponuky na odkúpenie pozemkov, ktoré komisia odporučí odsúhlasiť alebo prijať, sa predkladajú na schválenie ministrovi.
7. Ministerstvo rozhodne o vydaní súhlasu na zámenu pozemkov alebo o prijatí ponuky na odkúpenie pozemkov na základe odporúčania komisie a po schválení zámény pozemkov alebo prijatia ponuky na odkúpenie pozemkov ministrom.
8. Ak ponuku na odkúpenie pozemkov bude podľa odseku 7 prijatá, ministerstvo je podľa § 63 ods. 3 zákona o ochrane prírody povinné do 2 mesiacov odo dňa prijatia ponuky uzavrieť s vlastníkom pozemku kúpnu zmluvu, ak sa nedohodnú inak.

ČL 9

Záverečné ustanovenia

1. Zrušuje sa smernica Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 26. októbra 2004 č. 10/2004-5.1. o uplatňovaní predkupného práva štátu k pozemkom nachádzajúcim sa v územiach s tretím, štvrtým alebo piatym stupňom ochrany podľa § 63 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení dodatku č. 1 vydanom rozhodnutím ministra životného prostredia Slovenskej republiky z 23. novembra 2005 č. 40/2005-5.1.
2. Táto smernica nadobúda účinnosť dňom vydania.

